

Sygn. akt X Ga 177/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 7 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu X Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Tomasz Chojnacki

Sędziowie SSO Wanda Migdał

SSO Ewa Kaźmierczak

Protokolant st.sekr.sąd. Małgorzata Kotecka

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2015 r., w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej we W.

przeciwko E. M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. z dnia 28 października 2014 r. sygn. akt IX GC 2044/13.

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 12.501,43zł (dwanaście tysięcy pięćset jeden złotych czterdzieści trzy grosze) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 maja 2013r. do dnia 7 maja 2015r., a w pozostałej części powództwo oddala;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 143,50zł z tytułu zwrotu kosztów procesu;

II. w pozostałym zakresie apelację oddala;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 200zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej;

IV. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w P. kwotę 572,50zł (pięćset siedemdziesiąt dwa złote pięćdziesiąt groszy) tytułem połowy należnej opłaty sądowej od apelacji, od której pozwana została zwolniona;

V. zasądzone świadczenie w punkcie I i III wyroku rozkłada na 33 (trzydzieści trzy) raty miesięczne, w wysokości każda po 477,71zł (czterysta siedemdziesiąt siedem złotych siedemdziesiąt jeden złotych), z zaznaczeniem, iż raty będą płatne miesięcznie do 20 (dwudziestego) dnia każdego miesiąca, począwszy od 20 czerwca 2015r., z zastrzeżeniem, iż w przypadku uchybienia terminowej spłaty którejkolwiek z rat cała pozostała należność do zapłaty staje się natychmiast wymagalna.

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. we W. wniósł o zasądzenie od pozwanej E. M. kwoty 22.885,43 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 maja 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 287zł tytułem kosztów sądowych i 2.400zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Uzasadniając swoje roszczenie powód podał, że zawarł z pozwaną umowę leasingu operacyjnego, na mocy której powód nabył i przekazał do używania pozwanej pojazd marki F. (...), a pozwana zobowiązała się płacić powodowi raty leasingowe. W związku z tym, że pozwana nie wywiązywała się z umowy, powód wypowiedział umowę ze skutkiem natychmiastowym i zażądał zwrotu pojazdu. Pozwana jednak nie wydała pojazdu, dlatego też powód zlecił jego przejęcie firmie zewnętrznej, a następnie sprzedał pojazd i dokonał rozliczenia umowy leasingu zgodnie z jej postanowieniami. Kwota należności wynikająca z rozliczenia wynosiła 22.885,43 zł, a składały się na nią następujące kwoty: 20.775,86 zł -zaległe raty leasingowe po odliczeniu kwoty uzyskanej ze sprzedaży, 2.109,57 zł - koszty związane z przejęciem pojazdu. Pozwana do dnia wytoczenia powództwa nie uregulowała swojego zobowiązania.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 26 lipca 2013r. referendarz sądowy Sądu Rejonowego Lublin- Zachód w Lublinie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwana wniosła sprzeciw od powyższego orzeczenia, zaskarżając je w całości i wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko pozwana przyznała, że zawarła z powodem umowę leasingu, na mocy której powód przekazał jej do używania pojazd marki F. (...) oraz że umowa została wypowiedziana przez powoda. Pozwana zarzuciła jednak, że powódka nie wykazała wysokości żądania, ani też nie przedstawiła sposobu wyliczenia kwoty dochodzonej w niniejszym postępowaniu. Pozwana wskazała także, że nie otrzymała od pozwanej żadnego dowodu sprzedaży pojazdu oraz że pozwana nie wykazała, za jaką cenę zbyła pojazd, pozwana podniosła zarzut sprzedaży pojazdu po zaniżonej cenie, czym powód naraził pozwaną na szkodę. W ocenie pozwanej powódka nie wykazała także, że pozwana nie chciała zwrócić pojazdu, czym spowodowała powstanie kosztów jego przejęcia przez firmę zewnętrzną.

Postanowieniem 21 sierpnia 2013 r. referendarz sądowy Sądu Rejonowego Lublin- Zachód w Lublinie stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań-Stare Miasto w P..

W piśmie procesowym z 6 sierpnia 2014r. pozwana, odnosząc się do stanowiska powoda podała, że przedłożona przez powoda wycena pojazdu została sporządzona na podstawie "notowań wartości rynkowych katalogu Pojazdy samochodowe - Wartości Rynkowe VII kwartał - 2010 zaakceptowane przez wykonawcę opinii", które jednak nie zostały załączone do opinii, co uniemożliwia weryfikację podanej ceny. Pozwana zgłosiła także zastrzeżenia co do zaakceptowania owych notowań przez sporządzającego opinię, co w jej ocenie mogło skutkować całkowicie dowolnym przyjęciem kwoty bazowej wartości pojazdu. Pozwana wskazała także, że pozwana nie wykazała, że sprzedała pojazd po cenie przez nią wskazanej.

W piśmie procesowym z 11 sierpnia 2014 r. powód, ustosunkowując się do treści sprzeciwu podtrzymał swoje stanowisko w sprawie oraz wyjaśnił, jakie kwoty składają się na dochodzoną kwotę, podając również numery faktur VAT, z których wynikają częściowe kwoty oraz numery not odsetkowych, a także przedstawił jak dokonał wyliczenia opłat nie zafakturowanych oraz podał podstawę dochodzenia kwoty 2.109,57 zł tytułem przejęcia pojazdu przez firmę zewnętrzną oraz poszczególne kwoty częściowe składające się na tę należność. Ponadto powód wyjaśnił, że windykację pojazdu zlecił firmie zewnętrznej, bowiem pozwana, zgodnie z postanowieniami zawartej umowy była zobowiązana do zwrotu pojazdu w terminie 3 dni od dnia zakończenia leasingu, czego nie uczyniła. Odnosząc się natomiast do zarzutu pozwanej, jakoby wartość pojazdu została zaniżona wskazał, że wycena została sporządzona przez profesjonalnego rzeczoznawcę, który uwzględnił wszystkie uszkodzenia pojazdu oraz jego stan i stopień eksploatacji, jak i wartość rynkową identycznych pojazdów na dzień sporządzenia opinii.

Wyrokiem z 28 października 2014r., Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P., Wydział IX Gospodarczy uwzględnił żądanie pozwu, zasądając od pozwanej na rzecz powoda 22.885,43zł z ustawowymi odsetkami od 30 maja 2013r. do dnia zapłaty i kosztami procesu w kwocie łącznej 2.701zł. .

Podstawą orzeczenia były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji.

Strony postępowania są przedsiębiorcami i 8 września 2008 r. zawarły umowę leasingu operacyjnego nr (...), której integralną część stanowił harmonogram opłat leasingowych oraz ogólne warunki umowy leasingu (dalej: OWU). Na mocy zawartej umowy powód zobowiązał się do nabycia i przekazania do używania pozwanej pojazdu marki F. (...), a pozwana zobowiązała się do uiszczania opłat leasingowych zgodnie z harmonogramem, tj. 960,01 zł tytułem opłaty wstępnej oraz po 2.602,85 zł tytułem raty leasingowej począwszy od 23 października 2008 r. przez okres 48 miesięcy. Obowiązujące między stronami OWU regulowały kwestię rozwiązania umowy przed terminem na jaki została zawarta oraz wynikające z tego prawa i obowiązki stron. Zgodnie z § 24 OWU finansujący był uprawniony do rozwiązania umowy m.in. w przypadku gdy korzystający dopuszcza się zwłoki w zapłacie którejkolwiek opłaty leasingowej, pomimo wcześniejszego wyznaczenia mu na piśmie przez finansującego dodatkowego terminu do jej zapłaty i zagrożeniem możliwości wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym. W przypadku rozwiązania przez finansującego umowy z opisanego powyżej powodu, obowiązkiem korzystającego było uregulowanie w terminie 14 dni od dnia rozwiązania zaległych zafakturowanych opłat leasingowych oraz odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy. Wysokość odszkodowania zgodnie z treścią postanowień OWU miała być wyliczona jako suma wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych opłat leasingowych (pomniejszonych o dyskonto z tytułu wcześniejszych spłat) oraz kaucji gwarancyjnej, powiększone przez finansującego o wszelkie koszty windykacji, a następnie pomniejszona o kwotę jaką finansujący uzyskał ze sprzedaży przedmiotu leasingu. Jeśli jednak sprzedaż nie nastąpiłaby w terminie 30 dni od dnia przejścia przedmiotu leasingu wartość pojazdu miała zostać wyliczona przez rzeczoznawcę (§ 24 pkt. 4 OWU). Obowiązkiem korzystającego było zwrócić przedmiot leasingu w terminie 3 dni od dnia rozwiązania umowy, a w razie nie wywiązania się przez korzystającego z niniejszego obowiązku finansujący ma prawo żądać zapłaty kary umownej w wysokości 0,1% ceny netto przedmiotu leasingu za każdy dzień opóźnienia (§ 27 pkt. 1 i 2 OWU). 8 września 2008 r. strony zawarły również umowę kaucji wstępnej na zabezpieczenie roszczeń wynikających z zawartej umowy leasingu. Na mocy tej umowy korzystający zobowiązał się do uiszczenia kwoty 2.648,01 zł.

Powód (finansujący) wykonał swoje zobowiązanie wynikające z zawartej umowy leasingu, przekazując dnia 29 września 2008 r. korzystającej (pозwanej) samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...), a korzystająca pojazd ten przyjęła.

W związku z nie uregulowaniem przez pozwaną (korzystającą) opłaty leasingowej nr 17 w kwocie 2.602,85 zł, której termin płatności zgodnie z harmonogramem załączonym do umowy leasingu przypadał na dzień 23 stycznia 2010 r., powód (finansujący) pismem z 15 lutego 2010 r. wezwał pozwaną do zapłaty powyższej kwoty, informując jednocześnie, że nieuregulowanie zaległości spowoduje rozwiązanie umowy w trybie natychmiastowym. Pozwana nie odpowiedziała na powyższe wezwanie ani też nie uregulowała zadłużenia. W związku z tym powód wypowiedział umowę leasingu w trybie natychmiastowym ze skutkiem na dzień 16 czerwca 2010 r. chyba że pozwana dokona dobrowolnej spłaty całego zadłużenia tj. kwoty 10.114,41 zł wraz z odsetkami oraz kwoty 3.660zł tytułem opłaty manipulacyjnej, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 czerwca 2010 r. Pozwana w dalszym ciągu nie uregulowała zadłużenia.

Powód w rozmowie z pozwaną ustalił, że pozwana nie dysponuje środkami umożliwiającymi wznowienie umowy leasingu. Pozwana nie wywiązała się także z obowiązku zwrotu przedmiotu leasingu w terminie 3 dni od dnia rozwiązania umowy, w związku z czym powód zlecił spółce (...).P. Finanse s.c. J. S., P. H. przejęcie pojazdu marki F. (...). 30 czerwca 2010r. pojazd został odebrany pozwanej i przekazany na parking powoda. W związku z wykonaniem usługi windykacyjnej spółka (...).P. Finanse s.c. J. S., P. H. wystawiła powodowi fakturę VAT nr (...) z dnia 30 czerwca 2010 r. łącznie na kwotę 5.600zł brutto z czego kwota 1.000zł stanowiła wartość usługi przejścia pojazdu od pozwanej.

Powód nie sprzedał przedmiotu leasingu w ciągu 30 dni i z w związku z tym zgodnie z postanowieniami umowy leasingu zlecił rzeczoznawcy wykonanie wyceny pojazdu, celem dokonania ostatecznego rozliczenia umowy leasingu. Rzeczoznawca wartość pojazdu oszacował na kwotę 49.700zł. Rzeczoznawca fakturą nr (...) z dnia 19 lipca 2010 r. obciążył powoda kwotą 244 zł brutto tytułem wyceny pojazdu.

Powód zgodnie z postanowieniami umowy dokonał rozliczenia umowy leasingu i ustalił, że pozwana winna zapłacić kwotę 22.885,43 zł, na którą to kwotę składają się następujące pozycje:

1. kwota 10.997,00 zł - tytułem zafakturowanych rat leasingowych:

a. faktura VAT nr (...) w wysokości 2.895,65 zł- rata 19.
oraz wezwanie do zapłaty,

b. faktura VAT nr (...) w wysokości 2.602,85 zł- rata 20.,

c. faktura VAT nr (...) w wysokości 2.798,05 zł- rata 21.
oraz wezwanie do zapłaty,

d. faktura VAT nr (...) w wysokości 2.700,45 zł- rata 22.
oraz wezwanie do zapłaty.

2. kwota 2.672,42 zł - tytułem należności wynikających z faktur (...):

a. faktura VAT nr (...) w wysokości 939,71 zł-
ubezpieczenie nr (...) - rata 4.

b. faktura VAT nr (...) w wysokości 122,00 zł-
wezwanie do zapłaty,

c. faktura VAT nr (...) w wysokości 939,71zł -
ubezpieczenie nr (...) - rata 3.

d. faktura VAT nr (...) w wysokości 61,00 zł- opłata
manipulacyjna za symulację zmiany harmonogramu,

e. faktura VAT nr (...) w wysokości 122,00 zł-wezwanie do zapłaty,

f. faktura VAT nr (...) w wysokości 122,00 zł-
wezwanie do zapłaty,

g. faktura VAT nr (...) w wysokości 122,00 zł-
wezwanie do zapłaty,

h. faktura VAT nr (...) w wysokości 122,00 zł-wezwanie do zapłaty,

i. faktura VAT nr (...) w wysokości 122,00 zł-wezwanie do zapłaty.

3. kwota 85,15 zł - tytułem noty odsetkowej nr (...)OPER/ (...) za 61- dniowe
opóźnienie zapłaty raty leasingowej nr 16, 30- dniowe opóźnienie raty leasingowej nr
17 oraz 53- dniowe opóźnienie zapłaty ubezpieczenia.

4. kwota 54.221,29 zł- opłaty nie zafakturowane za raty leasingowe od 23 do 48, każda rata po 2.133,48 zł.

Wymienione powyżej kwoty (10.997,00 zł, 2.672,42 zł, 85,15 zł, 54.221,29 zł) po zsumowaniu dają 67.975,86 zł i tak ustalona kwota zadłużenia została pomniejszona o wartość pojazdu tj. o kwotę 47.200zł w wyniku czego zadłużenie

pozwanej wyniosło 20.775,86 zł. Do kwoty tej powód doliczył także zgodnie z postanowieniami umowy kwotę 2.109,57 zł na którą to kwotę składają się:

1. faktura VAT nr (...) w wysokości 1.000,00 zł - tytułem wykonania usługi windykacji,
2. faktura VAT nr (...) w wysokości 244,00 zł- tytułem sporządzenia wyceny pojazdu przez rzeczoznawcę,
3. kwota 865,57 zł - tytułem kary umownej za nie zwrócenie pojazdu w terminie 3 dni od dnia rozwiązania umowy.

Powód zatem dokonując rozliczenia umowy zgodnie z postanowieniami OWU dochodził zapłaty kwoty 22.885,43 zł.

Oceniając ustalony przez siebie stan faktyczny Sąd Rejonowy zważył, iż strony łączyła umowa leasingu operacyjnego z 8 września 2008 r., która wobec nie uiszczenia należności w terminie przez pozwaną, uległa rozwiązaniu z dniem 16 czerwca 2010 r. Integralną część umowy stanowiły także OWU, które regulowały istotne z punktu widzenia niniejszego postępowania kwestie rozwiązania umowy leasingu w trybie natychmiastowym oraz wynikające z tego prawa i obowiązki stron umowy.

Sąd Rejonowy wskazał nadto, że istota procesu cywilnego zawarta jest w art. 6 kc, który stanowi, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Procesowe rozwinięcie tej zasady zawarte jest w art. 232 k.p.c., który stanowi, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów z których wywodzą skutki prawne. Strona zatem, która powołując się na przysługujące jej prawo, żąda czegoś od innej osoby - w tym przypadku domaga się zapłaty na swoją rzecz, obowiązana jest udowodnić fakty uzasadniające to żądanie, ten zaś kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje. W myśl powyższych zasad, to na powodzie spoczywał więc obowiązek wykazania, że strony łączyła umowa leasingu, oraz że powód spełnił swoje świadczenia tj. wydał przedmiot leasingu, a także że do rozwiązania umowy doszło wskutek nie wywiązania się przez pozwaną z obowiązku uiszczenia rat leasingowych. Natomiast pozwana, zarzucając, iż powód przyjął za cenę pojazdu kwotę zaniżoną oraz że bezpodstawnie domaga się zapłaty kosztów przejęcia pojazdu, którego pozwana nie wydała w terminie bowiem nie wykazał, że pozwana nie chciała wydać pojazdu, winna wskazać dowody na poparcie swoich twierdzeń. Sąd Rejonowy podkreślił, że pozwana przyznała, że zawarła z powodem umowę leasingu dnia 8 września 2008 r. oraz że z powodu zaprzestania regulowania opłat leasingowych umowa ta została przez powoda wypowiedziana w trybie natychmiastowym. Pozwana kwestionowała jedynie prawidłowość rozliczenia umowy leasingu po jej rozwiązaniu, tj. oszacowaną przez rzeczoznawcę cenę pojazdu oraz zasadność naliczania kary umownej za nie wydanie pojazdu. Niemniej jednak fakt zawarcia i rozwiązania umowy oraz wykonania przez powoda swojego zobowiązania został potwierdzony przez powoda dowodami w postaci dokumentów, tj. umową z dnia 8 września 2008 r., protokołem zdawczo-odbiorczym oraz wezwaniem do zapłaty i rozwiązaniem umowy w trybie natychmiastowym. Nadto, w ocenie Sądu Rejonowego przedłożone przez powoda dokumenty, a w szczególności protokół końcowy, potwierdzenie odbioru przedmiotu leasingu, opinia rzeczoznawcy oraz faktury świadczą niezaprzeczalnie o tym, że w wyniku rozwiązania umowy wskutek zaprzestania regulowania przez pozwaną opłat leasingowych i nie zwrócenia pojazdu w terminie 3 dni zewnętrzny podmiot wykonał usługę windykacji, za co powód obciążył pozwaną kosztami usługi oraz karą umowną za nie wywiązanie się z obowiązku wydania pojazdu. Z dokumentów tych wynika także, że powód zgodnie z postanowieniami OWU dokonał rozliczenia umowy, pomniejszając zadłużenie o wartość pojazdu ustaloną przez rzeczoznawcę. W sposób zgodny z umową naliczono także opłaty dodatkowe. Natomiast pozwana w ocenie Sądu Rejonowego w żaden sposób nie wykazała prawdziwości podnoszonych przez siebie twierdzeń. Sąd Rejonowy podkreślił, że pozwana nie przedstawiła żadnych dokumentów wskazujących na istnienie podnoszonych przez siebie okoliczności. Pozwana kwestionując wycenę sporządzoną przez rzeczoznawcę na zlecenie powoda winna powołać dowód z opinii biegłego na okoliczność wykazania prawdziwości swoich twierdzeń co do zaniżonej ceny, czego jednak nie uczyniła. Pozostałe zarzuty dotyczyły w zasadzie tego, że w ocenie pozwanej powód nie wykazał podstawy ustalenia wysokości roszczenia. Sąd pierwszej instancji uznał, że twierdzenie pozwanej nie znalazło jednak odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Sposób rozliczenia umowy strony szczegółowo uregulowały w OWU, a ustalenie stanu zadłużenia pozwanej nastąpiło zgodnie

z zawartymi w nich postanowieniami. Powód nie musiał także, jak uważa pozwana wykazywać że pozwana nie chciała oddać dobrowolnie pojazdu. Z treści umowy wynika, że po rozwiązaniu umowy w trybie natychmiastowym obowiązkiem pozwanej był zwrot przedmiotu leasingu w terminie 3 dni od rozwiązania umowy, skoro więc umowa uległa rozwiązaniu dnia 16 czerwca 2010 r. to pozwana winna zwrócić pojazd najpóźniej dnia 19 czerwca 2010 r., czego jednak nie uczyniła, a co wynika z protokołu przejęcia pojazdu przez firmę zewnętrzną, co miało miejsce dnia 30 czerwca 2010 r. Ciężar wykazania, iż samochód mógł zostać zwrócony w ciągu 3 dni leżał po stronie pozwanej, tymczasem nie przedstawiła ona na tą okoliczność żadnych dowodów.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożyła pozwana, zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości, zarzucając naruszenie następujących przepisów: art. 207 § 3 kpc w zw. z art. 207 § 6 kpc poprzez oparcie orzeczenia w sprawie na dowodach, które nie zostały prawidłowo wprowadzone do procesu, tj. na dokumentach znajdujących się na kartach 86 – 106, podczas gdy pozwana złożyła pismo przygotowawcze zgodnie z postanowieniem Sądu z dnia 18 września 2014r., stanowiące odpowiedź na pismo pozwanej z dnia 6 sierpnia 2014r., już po wydaniu w sprawie wyroku, co winno spowodować ich pominięcie i co miało wpływ na określenie zakresu odpowiedzialności pozwanej, naruszenie art. 328 § 2 kpc poprzez nie odniesienie się przez Sąd do wszystkich zarzutów podnoszonych przez pozwaną, w szczególności zarzutu nieważności kar umownych zastrzeżonych na wypadek niewykonania w istocie zobowiązania pieniężnego, co mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, naruszenie art. 709¹ kc poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki całości dochodzonej kwoty, podczas gdy powódka domagała się od pozwanej niezapłaconych rat leasingowych i kosztów w kwocie brutto, tj. powiększonych o wysokość podatku VAT, zaś korzyści uzyskane wskutek sprzedaży przez powódkę przedmiotu leasingu zostały rozliczone w kwocie netto, tj. nie uwzględniającej podatku VAT, naruszenie art. 483 §1 kc poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kar umownych przewidzianych w Ogólnych Warunkach Umowy Leasingu Operacyjnego, podczas gdy zostały one w istocie przewidziane za niewykonywanie zobowiązania pieniężnego, co powoduje ich nieważność., naruszenie art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc poprzez uznanie, iż pozwana winna powołać dowody na okoliczność wartości samochodu, podczas gdy to na powódce zgodnie z ogólną zasadą rozkładu ciężaru dowodu spoczywa udowodnienie całości swojego roszczenia, w tym korzyści uzyskanych ze sprzedaży samochodu będącego przedmiotem leasingu, czego nie uczyniła. W konkluzji pozwana wniosła o uchylenie wyroku Sądu I instancji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, ewentualnie o zmianę wyroku w punkcie I poprzez oddalenie powództwa w całości, a w przypadku oddalenia apelacji wnioskowała o rozłożenie zasądzonej na rzecz powódki kwoty należności głównej na 48 rat, płatnych do 20 – tego każdego miesiąca na podstawie art. 320 kpc.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja pozwanej zasługiwała na uwzględnienie jedynie w części.

Za zasadny należało bowiem uznać zarzut dotyczący nie uwzględnienia w rozliczeniach powoda, ustalających wysokość roszczenia powoda wobec pozwanej z tytułu rozwiązania umowy leasingu przed terminem jej obowiązywania, wartości uzyskanej ze sprzedaży leasingowanego samochodu marki F. (...) w kwocie brutto.

Zgodnie z Ogólnymi Warunkami umowy leasingu z 8 września 2008 r., powód uprawniony był do wypowiedzenia umowy w razie nie uiszczenia opłat leasingowych przez leasingobiorcę w terminach określonych w umowie. Rozwiązanie umowy w tym trybie, uprawniało powoda również do dokonania rozliczenia uiszczonych przez leasingobiorcę do tego momentu rat leasingowych oraz do żądania zapłaty nie tylko zaległych zafakturowanych rat, ale także odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy. Sposób dokonania tego rozliczenia opisany jest w § 24 pkt 4 OWU do umowy leasingu. Zgodnie z tym postanowieniem OWU wysokość odszkodowania miała być wyliczona jako suma wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych opłat leasingowych (pomniejszonych o dyskonto z tytułu wcześniejszej spłaty) oraz kaucji gwarancyjnej powiększona o poniesione przez leasingodawcę wszelkie koszty windykacji (w tym koszty wyceny i sprzedaży przedmiotu leasingu) a następnie pomniejszona o kwotę jaką leasingodawca „uzyskał ze sprzedaży przedmiotu leasingu, lub w przypadku jego leasingu o cenę netto przedmiotu stanowiącą podstawę zawarcia kolejnej umowy leasingu”. W sytuacji natomiast gdyby sprzedaż przedmiotu leasingu

lub zawarcie kolejnej umowy leasingu nie nastąpiło w ciągu 30 dni od dnia jego przejęcia, jak w niniejszej sprawie, zobowiązanie leasingobiorcy miało zostać pomniejszone o wartość przedmiotu leasingu określoną przez powołanego przez leasingodawcę rzeczoznawcę, z zastrzeżeniem, że w przypadku gdy uzyskana w terminie późniejszym, kwota ze sprzedaży przedmiotu leasingu lub stanowiąca podstawę zawarcia kolejnej umowy leasingu będzie niższa niż kwota z wyceny leasingobiorcy pokrywa brakującą różnicę. Z postanowienia tego wynika zatem, że tylko w przypadku podpisania kolejnej umowy leasingu, której przedmiotem miał być samochód pozwanej, wartość odszkodowania miała zostać pomniejszona o wartość netto samochodu. W pozostałych przypadkach w OWU mowa o „kwocie ze sprzedaży”, nie wskazując, że odliczona miała być jedynie kwota netto ze sprzedaży samochodu, a zatem należało przyjąć, że chodzi o całą kwotę uzyskaną ze sprzedaży samochodu, tj. kwotę brutto i to właśnie kwotę brutto należało ująć w rozliczeniach określających wysokość odszkodowania z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy. Tożsamy wniosek wynika z porównania chociażby § 27 ust. 2 OWU, gdzie także wskazuje się na cenę netto, a zatem skoro w przypadku obliczania odszkodowania nie wskazano konkretnie na kwotę ze sprzedaży wyrażoną jako kwota netto, należało przyjąć, że jest to kwota brutto. Ponadto, w OWU mowa o kwocie ze sprzedaży, czyli cenie, wskazać tymczasem należy, że w cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym (art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z 5 lipca 2001r., o cenach).

W związku z powyższym w rozliczeniu, z tytułu sprzedaży samochodu zgodnie z fakturą VAT nr (...)/oper/katc. należało ująć kwotę 57.584 zł brutto i tę kwotę, a nie kwotę 47.200 zł (netto) należało odjąć od kwoty 67.975,86 zł (jak wskazuje w rozliczeniu powód w piśmie z 11.08.2014r.). Podsumowując, pozwana zobowiązana jest zgodnie z zapisami OWU do zapłaty na rzecz powoda z tytułu rozliczenia umowy kwoty 10.391,86 zł oraz 2.109,57 zł, razem 12.501,43 zł i tę kwotę Sąd Okręgowy od pozwanej na rzecz powoda zasądził, oddalając powództwo w pozostałej części. W tym miejscu wyjaśnić należy, że na kwotę 2.109,57 zł, zgodnie z rozliczeniem powoda, składała się kara umowna w wysokości 865,57 zł, którą pozwana kwestionowała, zarzucając w apelacji, że kara umowna została przewidziana za niewykonanie zobowiązania pieniężnego. Zarzut ten należało uznać za chybiony. Jak wynika z twierdzeń powoda, kara umowna została nałożona na pozwaną stosownie do §27 ust. 2 OWU, zgodnie z którym w razie opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu, leasingobiorca zobowiązany jest do uiszczenia z tego tytułu kary umownej w kwocie stanowiącej równowartość 0,1 % ceny netto przedmiotu leasingu w przypadku pojazdów oraz 0,5 % ceny netto w przypadku innych niż pojazdy przedmiotów leasingu, za każdy dzień opóźnienia. Umowa rozwiązana została 16.06.2010r., pozwana zobowiązana była do zwrotu pojazdu w ciągu 3 dni, jednak w tym terminie pojazdu nie wydano, nastąpiło to dopiero 30.06.2010r., a zatem powód uprawniony był do naliczenia tej kary umownej. Nie można zatem zgodzić się z twierdzeniami i zarzutami pozwanej, że kara ta została przewidziana za nieuregulowanie opłat leasingowych przez pozwaną. Skutkiem zaprzestania płacenia rat było bowiem rozwiązanie umowy, z tym zaś związany został obowiązek zwrotu pojazdu przez pozwaną i za niewykonanie tego właśnie obowiązku strony przewidziały karę umowną.

Jednocześnie odnosząc się w tym miejscu do zarzutu naruszenia art. 328 §2 kpc stwierdzić należało, że nie jest prawdą, iż Sąd Rejonowy nie odniósł się do kwestii kary umownej. Z uzasadnienia wynika, że Sąd Rejonowy przyjął, iż powód dokonał prawidłowego rozliczenia kary umownej zgodnie z postanowieniami OWU, natomiast pozwana opóźniła się z wydaniem przedmiotu leasingu; rozważania Sądu Rejonowego pozwalały sądowi odwoławczemu na kontrolę instancyjną zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 207 §3 kpc w zw. z art. 207 § 6 kpc także i ten zarzut uznać należało za nietrafiony, albowiem strona pozwana, reprezentowana na rozprawie w dniu 21 października 2014r. przez fachowego pełnomocnika nie złożyła w trybie art. 162 kpc zastrzeżenia do protokołu na postanowienie o dopuszczeniu dowodów załączonych do pisma z 11 sierpnia 2014r., na kartach 86 – 106 akt. Tym samym pozwana utraciła prawo powoływania się na to uchybienie w postępowaniu odwoławczym. Na marginesie Sąd Okręgowy wskazuje, że w aktach sprawy brak zarządzenia o zwrocie pisma z 11 sierpnia 2014r., natomiast postanowieniem z 18 września 2014r. Sąd Rejonowy wyraził zgodę na złożenie pisma stanowiącego odpowiedź na pismo pozwanej z 6 sierpnia 2014r.

Za bezzasadny uznać także należało zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc. Prawidłowo, w stanie faktycznym tej sprawy, Sąd Rejonowy nie uznał za zasadny zarzutu pozwanej, która stwierdziła

jedynie, że samochód stanowiący przedmiot leasingu miał zostać nieprawidłowo wyceniony przez rzeczoznawcę i sprzedany przez powódkę po zaniżonej cenie. Mianowicie, w ocenie Sądu Okręgowego, nie ulega wątpliwości, że pozwana kwestionując te wartości winna była twierdzenia swoje poprzeć jakimiś dowodami wskazującymi, że można było rzeczywiście pojazd tego typu ówczasie sprzedać po bardziej korzystnej cenie. Mogła to zrobić np. przedstawiając wydruki z aukcji internetowych obrazujących ceny rynkowe za auto tej marki w danym okresie czasu w celu zobrazowania jak kształtowały się ceny. Pozwana ograniczyła się natomiast jedynie do gołosłownych, niedookreślonych i niczym nie popartych zarzutów, co uznać należało, za twierdzenia oczywiście nieuzasadnione zwłaszcza, w kontekście tego, że powódka przedstawiła wycenę auta sporządzoną przez rzeczoznawcę, a cena za jaką powódka ostatecznie sprzedała auto była do tej wyceny zbliżona.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy w punkcie I wyroku, uwzględniając częściowo apelację na podstawie art. 386§1kpc zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 12.501,43 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 maja 2013r, do dnia 7 maja 2015r., w pozostałej części powództwo jako niezasadne oddalając.

Odsetki, z uwagi na rozłożenie zobowiązania pozwanej na raty w punkcie V wyroku, zasądzono jedynie do dnia wyroku, to jest do dnia 7 maja 2015r., albowiem w przypadku gdy sąd rozkłada na raty zasądzone świadczenie, odsetki za opóźnienie naliczane są tylko do daty wyroku (uchwała składu 7 sędziów SN z 22 września 1970 r., III PZP 11/70, OSNCP 1971, nr 4, poz. 61, LexisNexis nr (...); uchwała SN z 15 grudnia 2006 r., III CZP 126/2006, OSNC 2007, nr 10, poz. 147, LexisNexis nr (...)).

Konsekwencją zmiany wyroku Sądu Rejonowego była także zmiana rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem Rejonowym. O kosztach postępowania przed Sądem Rejonowym orzeczono na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc oraz § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002 r. Nr 163 poz. 1348), stosunkowo je rozdzielając stosownie do wyniku sporu, bowiem powód wygrał w 50%, a więc kwotę 1.352 zł ((2400 zł + 287 zł +17 zł) x 50%), a pozwana w 50%, czyli kwotę 1.208,50 zł (2400 zł + 17 x 50%). Wobec tego należało zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 143,5 zł ((...),5 zł). Na koszty postępowania złożyły się kwoty: 2.400 zł kosztów zastępstwa procesowego; 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa; 287 zł opłaty od pozwu. O kosztach postępowania w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. § 6 pkt 5 w zw. z §12 ust. 1 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia, zasądzając od pozwanej na rzecz powoda wedle tych samych zasad różnicę w kwotach kosztów poniesionych, czyli 200 zł. Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd Okręgowy nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. kwotę 572,50 zł tytułem połowy należnej opłaty od apelacji, od której pozwana została zwolniona, na mocy postanowienia z 8 stycznia 2015r.(50 % (...)).

Na podstawie art. 320 kpc, Sąd Okręgowy rozłożył zasądzone od pozwanej świadczenie w punkcie I i III wyroku (tj. zarówno roszczenie główne, skapitalizowane odsetki w wysokości 2.919,51 zł za okres od 30.05.2013r., do 7.05.2015r. od kwoty 12.501,43 zł jak i koszty procesu za I i II instancję) na 33 miesięczne raty. Uwzględniając wniosek o rozłożenie świadczenia na raty, Sąd Okręgowy miał na uwadze niezwykle trudną życiową, zdrowotną i materialną sytuację pozwanej, na którą niewątpliwie składają się koszty opieki zdrowotnej, takie jak leki, koszty leczenia, konieczność prowadzenia szczególnego, wymagającego środków finansowych trybu życia w związku z przebytymi przez pozwaną chorobami w stosunku do niewielkich osiągniętych przez nią mimo choroby dochodów. Rozłożenie świadczenia na raty po 477,71 zł umożliwi pozwanej spłacenie zobowiązania, a powodowi realne wyegzekwowanie kosztów zadłużenia pozwanej.

SSO Wanda Migdał SSO Tomasz Chojnacki SSO Ewa Kaźmierczak